

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3609

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, van Buitenlandse Zaken en de Minister-President over *het bericht dat illegaal teakhout uit Myanmar gebruikt is bij de renovatie van de Groene Draeck* (ingezonden 31 juli 2023).

Antwoord van Minister-President **Rutte** (Algemene Zaken) mede namens de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en voor Buitenlandse Zaken (ontvangen 12 september 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3580.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht van RTL Nieuws dat er fout teakhout – «tectona grandis» – is gebruikt bij de, ook met publieke middelen gefinancierde, renovatie van de Groene Draeck?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u van mening dat – gelet op de verklaring van meerdere terzake deskundigen – het uitermate waarschijnlijk is dat het gebruikte teakhout, gelet op de jaarringen en de lengte, uit Myanmar afkomstig moet zijn geweest?

Antwoord 2

De Groene Draeck is door de Nederlandse bevolking aan Prinses Beatrix geschonken ter gelegenheid van haar 18e verjaardag. Daarbij heeft de Staat haar ook het onderhoud aan de Groene Draeck geschonken. De kosten voor het onderhoud aan de Groene Draeck worden verantwoord bij het Ministerie van Defensie zolang prinses Beatrix gebruik maakt van de Groene Draeck. De meerkosten worden gedragen door de eigenaar, prinses Beatrix. De renovatie betreft derhalve een aangelegenheid van de prinses zelf. Hiervoor geldt de grondwettelijke norm van artikel 41 dat de Koning, met inachtneming van het openbaar belang, zijn Huis inricht. Daarenboven heeft prinses Beatrix, evenals ieder ander in Nederland recht op bescherming van haar persoonlijke levenssfeer, zoals dit is vastgelegd in mensenrechtenverdragen, het recht van

¹ RTL Nieuws, 29 juli 2023, Fout hout uit Myanmar op Groene Draeck, het schip van prinses Beatrix | RTL Nieuws.

de Europese Unie en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, de Grondwet, andere wetgeving en jurisprudentie. Het openbaar belang is bij de renovatie niet geraakt, zoals ik in het navolgende zal toelichten. De renovatie van de Groene Draeck is in opdracht van de Dienst Koninklijk Huis uitgevoerd door een opdrachtnemer, onder wiens aansturing een aantal gespecialiseerde bedrijven werkten. Onderdeel van de opdracht was om de teakhouten onderdelen te renoveren, daarbij indien mogelijk het eerder gebruikte hout (Java-teak) te hergebruiken en ter vervanging een verantwoord alternatief voor Java-teak te gebruiken. Het hout is door een in jachtbetimmering gespecialiseerd Nederlands bedrijf bij een Duitse houtleverancier aangeschaft. Het ging hier derhalve om hout dat zich reeds binnen de grenzen van de Europese Unie bevond.

Ten overvloede is een door de houtleverancier aan het jachtbetimmeringsbedrijf gerichte «Declaration of compliance with due diligence according to the European Timber Regulation» geleverd. In deze verklaring geeft de houtleverancier onder meer garanties over de legale herkomst van zijn producten. Daarenboven heeft het jachtbetimmeringsbedrijf naar aanleiding van mediavragen bij de houtleverancier navraag gedaan naar de precieze herkomst van het aangeschafte hout. De leverancier antwoordde daarop dat het hout vóór 2013 was geïmporteerd en dat nadere precisering van de geografische herkomst van deze partij hout niet te geven is, omdat de bewaartermijn van de boekhouding (tien jaar) verlopen is.

Vraag 3

Hoe kan het dat de RvD stelt dat er enerzijds teakhout bij de renovatie van de Groene Draeck is gebruikt, maar anderzijds zegt «dat het niet meer te achterhalen valt waar het precies vandaan komt omdat de benodigde papieren niet zijn bewaard»?

Antwoord 3

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Het is toch juist dat het een wettelijke verplichting is dat de herkomst van teakhout bekend moet zijn en dat alleen gecertificeerd hout gebruikt mag worden?

Antwoord 4

De Nederlandse overheid verwacht, zoals de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Buitenlandse Zaken eerder hebben gezegd in reactie op Kamervragen van het lid Van der Lee en Thijssen over het bericht dat teakhout uit Myanmar illegaal bij Nederlandse superjachtbouwers belandt,² van alle Nederlandse bedrijven die internationaal ondernemen dat zij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de United Nations Guiding Principles (UNGP's) naleven. Concreet betekent dit dat (ondernemers in) internationaal opererende bedrijven rekening moeten houden met potentiële en daadwerkelijke negatieve gevolgen van hun eigen activiteiten, diensten of producten, en die van hun zakelijke relaties (zoals toeleveranciers). Van bedrijven wordt verwacht dat zij gepaste zorgvuldigheid betrachten («due diligence»). Zij moeten de risico's op negatieve gevolgen identificeren, voorkomen of mitigeren en rekenschap afleggen over dit proces, zoals beschreven in de OESO-richtlijnen en in de UNGP's. Ook wanneer het (risico's op) negatieve gevolgen door toedoen van zakelijke relaties betreft, dienen bedrijven zich in te spannen om deze gevolgen te voorkomen of mitigeren.

Vraag 5

Hoe kan het dat in dit geval documenten ontbreken; is überhaupt wel duidelijk vastgesteld dat het hier niet om illegaal, maar gecertificeerd teakhout zou gaan?

² Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2022–23, nr. 2006, Antwoord op vragen van de leden Van der Lee en Thijssen over het bericht dat teakhout uit Myanmar illegaal bij Nederlandse superjachtbouwers belandt (Ontvangen 24 maart 2023) <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?did=2023D12307&id=2023Z03728>.

Antwoord 5
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 6
Is in dit geval het vigerende beleid inzake duurzaam inkopen volledig gevolgd en zo ja, met welke documenten valt dit te onderbouwen?

Antwoord 6
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 7
Welke exacte onderbouwing kunt u geven van deze stelling van de RvD: «Zoals benoemd is uit het nalopen van de gang van zaken niet gebleken dat er in strijd met de geldende wet- en regelgeving gehandeld is»? En waarom is het aan de RvD om dit vast te stellen?

Antwoord 7
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 8
Is het in het licht van de beantwoording van mijn eerdere Kamervragen³ waarin het kabinet benadrukt dat het wetgeving en de tegen het regime van Myanmar ingestelde sancties op een strikte manier interpreteert en implementeert en waarvan de strafrechtelijke veroordeling van twee houtimporteurs in december 2022 ook getuigd, niet extra pijnlijk dat er toch illegaal teakhout – waarvan de opbrengst ten goede komt aan het regime in Myanmar – is gebruikt in een mede met publieke middelen gefinancierde renovatie van de Groene Draeck?

Antwoord 8
Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 9
Bent u bereid onafhankelijk te laten onderzoeken waar het bij de renovatie van de Groene Draeck gebruikte teakhout vandaan is gekomen en of hier sprake is geweest van volledige naleving van geldende wet- en regelgeving?

Antwoord 9
Zie het antwoord op vraag 2. Het openbaar belang is niet aan de orde, en ik zie derhalve geen aanleiding voor onderzoek.

Vraag 10
Bent u bereid alle vragen hierover individueel te beantwoorden en de Kamer tijdig te informeren over de uitkomst van dit onafhankelijke onderzoek?

Antwoord 10
Zie de antwoorden 1 tot en met 9.

³ Aangangsel Handelingen II, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2006.